МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

ОСНОВИ ЛОГІСТИКИ ТА УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАЧАННЯ

Методичні рекомендації
до самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності 073 «Менеджмент»

Київ 2022

УДК 658.7(076.5)
О753

Укладачі:
С. В. Смерічевська – д-р екон. наук, проф.;
Л. В. Костюченко – канд. екон. наук, доц.;
О. Є. Соколова – канд. екон. наук, доц.;

Рецензент : Гриценко С. І., д-р екон. наук, проф.
Національний авіаційний університет

Затверджено науково-методично-редакційною радою Національного авіаційного університету (протокол № 22 від 06.05.2022 р.)

Основи логістики та управління ланцюгами постачання: методичні рекомендації до самостійної роботи / О753 уклад.: С. В. Смерічевська, Л. В. Костюченко, О. Є. Соколова. К.: НАУ, 2022. 62 с.

Містять рекомендації для організації самостійної роботи, завдання для самостійного виконання, запитання та завдання для самоперевірки, тестові завдання, а також список рекомендованих джерел інформації.

Для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійних програм «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)», «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», «Логістика», «Авіаційна логістика», «Менеджмент авіакомпаній і аеропортів».

ВСТУП

Методичні рекомендації укладено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Основи логістики та управління ланцюгами постачання».

Важливу роль у вивченні навчальної дисципліни «Основи логістики та управління ланцюгами постачання» відіграють раціональні засоби: методи організації самостійної роботи, умови праці, режим дня, техніка праці та ін. Самостійна робота здобувача (СРЗ) – це самостійна праця, яку здобувач вищої освіти планує разом з викладачем, але виконує її самостійно.

Завдання виконання самостійної роботи – поглиблення, узагальнення та закріплення теоретичних знань і практичних умінь здобувачів з дисципліни «Основи логістики та управління ланцюгами постачання», шляхом вироблення вміння самостійної роботи з навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Основи логістики та управління ланцюгами постачання» є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі логістики та управлінні ланцюгами постачання.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системних знань і розуміння основ логістики як сучасної концепції ефективного управління економічними системами, як науки і практики потокового управління бізнес-процесами в інтегрованих ланцюгах постачання та набуття навичок практичного використання сучасних логістичних концепцій, технологій, методів та інструментарію управління потоковими процесами в інтегрованих ланцюгах постачання для забезпечення їх досконалості та конкурентоспроможності.

Процес засвоєння вмінь і навичок самостійної роботи здобувачів ґрунтується на певних закономірностях, які вивляються як в об’єктивних результатах (інтерес, схильності, здібності особистості тощо), так і в суб’єктивних залежностях (вибір найбільш раціональних форм і методів її організації). Ефективність організації самостійної роботи здобувачів і, як наслідок, самостійної навчальної діяльності загалом здебільшого визначається методичним забезпеченням.

Модуль 1
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ЛОГІСТИКИ ТА УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАЧАННЯ

Тема 1.1
СУТНІСТЬ І СТРАТЕГІЧНА РОЛЬ ЛОГІСТИКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Питання для обговорення

1. Ретроспективний погляд на логістику: еволюція, парадигми розвитку.
2. Мета і завдання логістики.
3. Понятійний апарат логістики.
4. Предмет, об'єкти і суб'єкти логістики.
5. Правила логістичного міксу «8R».
6. Основні принципи, функції та види логістики.
7. Стратегічна роль логістики для національної економіки та місце логістики в глобальній економіці.
8. Логістика та управління ланцюгами постачання у світовій практиці.

Література: [1; 2; 4; 5; 7; 8; 10; 12; 16; 28].

Методичні рекомендації

Мета – засвоєння ключових понять, принципів та функцій логістики, особливостей застосування логістичних концепцій у глобальній та національній економіці.

Опрацювавши тему, здобувач вищої освіти повинен *знати*: етапи еволюції та парадигми розвитку логістики; ключові завдання логістики та основні поняття, що застосовуються в логістиці; особливості логістичних функцій та принципів; види логістики за характером зон управління та за функціональними областями; *уміти*: визначати та аналізувати основні завдання логістики в межах як окремих суб'єктів господарювання, так і ланцюгів постачання.

Вивчаючи цю тему, потрібно засвоїти, що предметом логістики є загальні принципи та закономірності інтегрованого управління матеріальними, інформаційними, фінансовими й іншими потоками, створення й функціонування систем, оптимального управління

логістичними процесами. *Об'єктом логістики* є економічні відносини і господарські процеси, що виникають під час управління матеріальними і зв'язаними з ними потоками, які визначаються як *логістичні потоки*.

Важливо зрозуміти, що метою логістики, як науки управління матеріальними *потоками* та всіма потоками, що їх супроводжують (інформаційними, фінансовими, сервісними), є мінімізація *сукупних витрат* у ланцюзі постачання та *створення додаткової споживчої цінності* товару (послуги) для кінцевого здобувача.

За результатами вивчення теми здобувач повинен усвідомити, *що логістика – це сучасна концепція ефективного менеджменту*, сутність якої полягає в перетворенні будь-якого процесу в безперервний потік з метою формування *досконалих та конкурентоспроможних ланцюгів постачання*.

Слід зрозуміти, що мета управління логістичною діяльністю може вважатися досягнутою, якщо забезпечено відповідність між фактичними та бажаними характеристиками такого комплексу щодо асортименту продукції, яка підлягає доставці, її якості, кількості, місця, часу і витрат, тобто досягнуто правила «8R»: *right customer* – необхідному споживачеві (індивідуальний підхід); *right product* – необхідний продукт (не будь-який); *right quantity* – в необхідній кількості (не більше і не менше); *right condition* – необхідної якості (не обов'язково найвищої); *right place* – в необхідне місце (задане місце); *right time* – в необхідний час (заданий термін); *right cos*t – з оптимальними витратами; *right service* – з необхідним рівнем сервісу (персоніфікованим для кожного замовлення).

Важливо брати до уваги, що ключовими принципами логістики та управління ланцюгами постачання, окрім таких як: системність, зворотний зв’язок; оптимальність; гнучкість; надійність постачань; комп’ютеризація, слід вважати 14 принципів компанії Toyota, з якими здобувачам вищої освіти рекомендується ознайомитися особливо уважно, бо саме принципи компанії Toyota лежать в основі базових логістичних концепцій ефективного менеджменту.

Завдання для самостійного виконання

1. Підготувати реферативну доповідь, або презентацію за темою: «Сучасний стан та перспективи розвитку логістики в Україні».

2. Підготувати командні проєкти-презентації за однією з тем (*за вільним вибором здобувачів*) : «Логістика вчора», «Логістика сьогодні», «Логістика завтра», «Закони логістики та управління ланцюгами постачання», «Принципи менеджменту компанії Toyota та приклади їх практичного використання».

3. Опрацювати рекомендовані та додаткові джерела інформації за темою, підготувати відповіді на запитання для самоперевірки.

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Опишіть історію розвитку логістики як бізнес-концепції.
2. Охарактеризуйте мету та завдання логістики.
3. Наведіть та охарактеризуйте принципи логістики.
4. Опишіть види та функції логістики.
5. Охарактеризуйте еволюцію розвитку логістики.
6. Надайте характеристику логістиці як сучасної концепції управління та інструменту ринкової економіки.
7. Опишіть чинникии, що сприяли створенню можливостей і стимулів для розвитку логістики.
8. Охарактеризуйте зміст і основні завдання мікро- та макрологістики.
9. У чому полягає потенціал логістики для України?
10. Розкрийте сутність концепції логістики «8R».
11. Опишіть переваги логістичного підходу до управління ресурсами підприємств.
12. Які стратегічні тренди розвитку логістики в умовах сучасних викликів ринкової економіки ви знаєте?
13. Опишіть досвід і перспективи розвитку логістики у світі та в Україні.

Тема 1.2
ПОТОКОВІ ПРОЦЕСИ В ЛОГІСТИЦІ ТА ЇХ ОПЕРАЦІЙНА ДЕКОМПОЗИЦІЯ

Питання для обговорення

1. Характеристика потокових процесів у логістиці.
2. Сутність, показники та класифікація матеріальних потоків.
3. Інформаційні потоки та їх класифікація.

4. Фінансові потоки та їх класифікація.
5. Потоки послуг.
6. Загальні схеми взаємодії потоків.
7. Інтегровані логістичні потоки.
8. Критерії оптимального управління інтегрованими потоками.
9. Логістичні операції та їх класифікація.
10. Методика операційної декомпозиції логістичного процесу.

Література: [1;2;4;6; 8;9; 10;12;23].

Методичні рекомендації

Мета – засвоєння особливостей потокових процесів в логістиці та методики операційної декомпозиції логістичного процесу.

Опрацювавши тему, здобувач вищої освіти повинен *знати*: ключові логістичні потоки, а також загальні схеми їх взаємодії; критерії оптимального управління інтегрованими потоками; особливості логістичних операцій та їх класифікацію; сутність методики операційної декомпозиції логістичного процесу; *уміти*: розробляти та вирішувати завдання з управління матеріальними та супутніми потоками в логістичних системах на мікро- і макрорівнях.

Під час вивчення цієї теми необхідно усвідомити, що *об'єктом досліджень логістики* є *логістичні пото*ки (потокові процеси), а *предметом – їх оптимізація*. Ключовим поняттям у логістиці є саме матеріальний потік, а інші види потоків – інформаційний, фінансовий, сервісний, людський – вважаються супутніми.

Для логістичних потокових процесів характерна організаційна, технологічна, економічна та інформаційна єдність, що забезпечується відповідною інформаційною системою.

Необхідно засвоїти, що інтегрований логістичний потік охоплює як прямі потоки від постачальника до виробника і далі до споживача, так і зворотні, пов'язані з поверненням тари, неякісної продукції, також потоки, пов'язані з післяпродажним обслуговуванням, переробкою пакувальних матеріалів, а за необхідності враховує потоки процесів утилізації використаної продукції та захоронення відходів.

В управлінні потоковими процесами в логістичних системах важливо чітко визначити сукупність дій (операцій), з яких складається той чи інший логістичний процес. Важливо зрозуміти, що для перетворення будь-якого процесу в безперервний потік необхідно,

насамперед, мати чітке уявлення щодо структури даного процесу, про сукупність операцій, з яких складається той чи інший процес. Тому здобувачі повинні оволодіти базовою методикою логістики – методикою операційної декомпозиції логістичного процесу.

Завдання для самостійного виконання

1. Виконати операційну декомпозицію одного з логістичних процесів підприємства (*на прикладі підприємства за вільним вибором здобувача*).
2. Опрацювати рекомендовані та додаткові джерела інформації за темою, підготувати відповіді на запитання для самоперевірки.

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Опишіть особливості організації потокових процесів у логістиці.
2. Охарактеризуйте класифікацію логістичних потоків (матеріальних, інформаційних, фінансових, сервісних).
3. Розкрийте сутність інфраструктури логістичних процесів.
4. Надайте характеристику інтегрованим логістичним потокам та опишіть критерії оптимального управління ними.
5. Розкрийте сутність поняття «логістична операція». Опишіть класифікацію логістичних операцій.
6. Охарактеризуйте методику операційної декомпозиції логістичного процесу.
7. Які інструменти прийняття рішень в управлінні логістичними процесами ви знаєте? Відповідь обґрунтуйте.

Тема 1.3
ЛОГІСТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАЧАННЯ

Питання для обговорення

1. Сутність і взаємозв’язок логістичних концепцій та логістичних технологій.
2. Концепції RRP (Requirements/Resource Planning).
3. Концепція «планування потреб/ ресурсів» (Materials/ Manufacturing Requirements / Resource Planning – MRP).

4. Концепція «планування розподілу продукції» (Distribution Resource Planning – DRP).
5. Концепція «точно в термін» (Just in Time – JIT).
6. Концепція ощадливого виробництва (Lean Production – LP).
7. Концепція оптимізованої виробничої технології (Optimized Production Tehnology - OPT)
8. Концепція інтегрованої логістики (SCM – Supply Chain Management).

Література: [1; 2; 4; 5; 7; 8; 9; 23; 27; 28].

Методичні рекомендації

Мета – засвоєння особливостей застосування логістичних концепцій та технологій в управлінні ланцюгами постачання.

Опрацювавши тему, здобувач повинен *знати*: сутність основних логістичних концепцій та технологій; особливості управління виробничими процесами з використанням принципів логістики; *уміти*: приймати рішення щодо вибору та застосування сучасних логістичних концепцій та технологій під час управління ланцюгами постачання.

У процесі вивчення цієї теми слід засвоїти, що логістична концепція являє собою систему наукових поглядів на раціоналізації господарської діяльності та підвищення ефективності функціонування логістичних систем підприємства шляхом оптимізації потокових процесів. З погляду оптимального управління матеріальними та супутніми їм потоками виділяють аналітичну, технологічну та інтегральну концепції логістики. Аналітична концепція являє собою класичний підхід до логістики як теоретичної науки, об'єктом вивчення якої є матеріальний потік і супутні йому фінансові, інформаційні та сервісні потокові процеси, що перебувають у межах логістичної системи або окремих її підсистем. Основою аналітичної концепції є семантичні, аналітичні, аналогові моделі оптимізації.

Технологічна концепція грунтується на основах системотехніки і системоаналізу, які використовуються як для моделювання самих матеріальних, фінансових, інформаційних і сервісних потоків, логістичних операцій і процесів, логістичних систем, так і для їхнього синтезу.

Логістичну технологію можна визначити як стандартну (стандартизовану) послідовність (алгоритм) виконання окремої логістичної функції або логістичного процесу у функціональній області логістики або в логістичній системі, що підтримується відповідною інформаційною системою та сприяє втіленню у практичну діяльність конкретної логістичної концепції.

Слід усвідомити, що в процесі еволюції логістики виникли й одержали інтенсивний розвиток два типи логістичних концепцій/технологій: 1) *концепції, які лежать в основі побудови логістичних систем виштовхувального типу*: RP (Requirements/Resource Planning – планування потреб/ресурсів) та її модифікації (MRP (Materials/ Manufacturing Requirements / Resource Planning) та DRP (Distribution Resource Planning); 2) *концепції, на основі яких вибудовуються логістичні системи тягнучого типу* : JIT (Just-in-Time – точно в строк); LP (Lean Production – ощадливе виробництво); DDT (Demand-Driven Techniques – логістика, орієнтована на попит); QR (Quick Response – «швидке реагування») та CR (Continuous Replenishment – «миттєве поповнення запасів»). Здобувачам вищої освіти доцільно розглянути сутність кожної з логістичних концепції, їх переваги, недоліки та проаналізувати результативність їх практичного застосування на прикладі конкретних підприємств.

Важливо зрозуміти особливості та стратегічне значення інтегральної концепції логістики SCM (Supply Chain Management – управління ланцюгом поставок), яка відображає нове розуміння бізнесу, у якому окремі логістичні процеси розглядаються як деякі центри бізнес-активності, що прямо або побічно зв'язані в єдиному інтегральному процесі управління потоковими процесами, і логістичними системами для більш повного і якісного задоволення клієнтів відповідно до їх специфічних потреб і цілей тих чи інших структур бізнесу. Інтегральна концепція логістики SCM базується на реалізації таких відомих технологій та систем, як: TBL (Time-Based Logistics – логістика в реальному масштабі часу); VAL (Value Added Logistics – логістика доданої вартості); Virtual Logistics (віртуальна логістика); E-Logistics (електронна логістика).

Завдання для самостійного виконання

1. Підготувати командні презентації щодо сутності, переваг, недоліків і практичного використання однієї з логістичних концепцій/технологій (за вільним вибором здобувачів).

2. Кожному здобувачеві підготувати зведену таблицю з характеристикою всіх відомих логістичних концепцій, їх переваг, недоліків та прикладом компаній, які впроваджували ту чи іншу концепцію у свою діяльність.

3. Опрацювати рекомендовані та додаткові джерела інформації за темою, підготувати відповіді на запитання для самоперевірки.

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Розкрийте сутність та опишіть взаємозв'язок між логістичними концепціями, логістичними технологіями та логістичними системами.

2. Поясніть, у чому полягають особливості управління виробничими процесами з використанням принципів логістики.

3. Розкрийте сутність та опишіть еволюцію логістичної концепції «планування потреб / ресурсів» (MRP – Materials Resource Planning).

4. Охарактеризуйте концепцію «планування розподілу продукції» (DRP – Distribution Resource Planning).

5. Опишіть процес організації постачання за принципами «точно в термін» (JIT – Just in Time).

6. Які особливості організації діяльності підприємства за принципами концепції «ощадливого виробництва» (LP – Lean Production).

7. Надайте характеристику концепції загального управління якістю (TQM – Total Quality Management).

8. Розкрийте сутність концепції логістики, орієнтованої на попит (DDT – Demand-Driven Techniques).

9. Опишіть концепцію інтегрованої логістики (SCM – Supply Chain Management) та принципи її реалізації.

10. Опишіть перспективи розвитку віртуальної (Virtual Logistics) та електронної логістики (E-Logistics).

11. Розкрийте сутність концепції логістики доданої вартості (Value Added Logistics).

Тема 1.4
ЛОГІСТИЧНІ СИСТЕМИ ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ ЯК ОБ'ЄКТУ УПРАВЛІННЯ

Питання для обговорення

1. Сутнісні особливості, структуризація та класифікація логістичних систем.
2. Основні елементи, зв'язки та властивості логістичних систем.
3. Push Systems (штовхаючі системи) та Pull Systems (тягнучі системи) в логістиці.
4. Транспортно-логістичні кластери як макрологістичні системи інноваційного типу.
5. Механізм і процедура проєктування та аналізу логістичних систем.
6. Критерії та підходи до оцінювання ефективності функціонування логістичних систем.

Література: [1; 2; 4; 5; 8; 9; 12; 15; 17; 18; 22-25].

Методичні рекомендації

Мета – засвоєння особливостей структуризації та класифікації логістичних систем як об'єкту управління, а також ключових принципів проєктування та критеріїв оцінювання ефективності їх функціонування.

Опрацювавши тему, здобувач вищої освіти повинен *знати*: основні структурні елементи, зв'язки та властивості логістичних систем; основні етапи проєктування та аналізу логістичних систем, а також ключові критерії оцінювання ефективності їх функціонування; *уміти*: визначати структуру логістичної системи; проєктувати та аналізувати логістичні системи залежно від чинників зовнішнього та внутрішнього середовища; оцінювати ефективність функціонування логістичних систем.

Під час вивчення цієї теми необхідно усвідомити, що специфічними ознаками логістичної системи є: наявність потокового процесу (матеріального, інформаційного, фінансового та ін.) при розподілі та матеріально-технічному постачанні; синергічний ефект, що виявляється в загальному пришвидшенні матеріального потоку, яке викликає підвищення реакції на бажання клієнтів; зменшення

сукупних витрат шляхом усунення конфліктів часткових витрат; підвищення рівня логістичного сервісу, що викликає збільшення додаткової вартості (корисності) для клієнта і формування додаткових конкурентних переваг.

Слід засвоїти, що в умовах глобалізації та інтелектуалізації економіки особливого значення набуває кластерна форма об'єднання підприємств в системи. Кластерні утворення розглядаються і як ефективна організаційна форма управління ланцюгами постачання, і як дієвий механізм реалізації державно-приватного партнерства в управлінні логістичними системами макрорівня. Особливе значення для ефективності функціонування логістичних систем макрорівня мають транспортно-логістичні кластери, які належать до кластерів інфраструктурного та інноваційного типу та представляє собою сукупність транспортних підприємств, логістичних фірм, ліцензійних складів, органів місцевої влади та науково-дослідних інститутів у формі асоціативного утворення з адекватним фінансуванням внесками учасників, діючою інфраструктурою, сучасними комунікаційними зв'язками, які посилюють взаємодію та конкурентні переваги кожного члена кластеру, що дозволяє підвищити інвестиційну привабливість та стійкий розвиток макрологістичних систем (територій, галузей і національної економіки загалом) та вибудовувати досконалі та конкурентоспроможні ланцюги постачання.

Варто брати до уваги, що аналіз ефективності логістичної діяльності може здійснюватися з допомогою співвіднесення отриманого прибутку та понесених втрат, що виникають у логістичній системі (ланцюзі постачань). Під час оцінювання результатів роботи логістичної системи застосовують два підходи : *функціональний,* який ґрунтується на оцінці ефективності функціональних сфер логістики, та *інтегральний,* який розглядає всі логістичні операції як єдиний процес, необхідний для задоволення споживачів.

До основних критеріїв оцінювання ефективності можна віднести такі дані: загальні логістичні витрати; сукупну продуктивність організації; сукупну тривалість логістичних операцій; якість здійснюваної логістичної діяльності та рівень логістичного сервісу; надійність і гнучкість логістичних систем. Дані критерії є основою при оперативному, тактичному та стратегічному плануванні на підприємстві.

Завдання для самостійного виконання

1. Виконати письмову роботу на тему: «Проєктування логістичної системи підприємства (*на прикладі одного з підприємств за вільним вибором здобувача*)».

2. Опрацювати рекомендовані та додаткові джерела інформації за темою, підготувати відповіді на запитання для самоперевірки.

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Розкрийте сутність поняття «логістична система» та охарактеризуйте сутнісні ознаки логістичних систем.
2. Чим логістичні системи відрізняються від економічних систем?
3. Опишіть структуру та класифікацію логістичних систем.
4. Охарактеризуйте основні елементи, зв'язки та властивості логістичних систем.
5. Яку роль відіграють Push Systems (штовхаючі системи) та Pull Systems (тягнучі системи) в логістиці? Відповідь обґрунтуйте.
6. Охарактеризуйте, з яких структурних елементів складаються мікро- та макрологістичні системи?
7. Які чинники впливають на організаційну структуру логістичних систем?
8. Надайте характеристику транспортно-логістичним кластерам як макрологістичним системам інноваційного типу.
9. Охарактеризуйте кластери як організаційну форму управління ланцюгами постачання.
10. Який потенціал має Україна для розвитку транспортно-логістичних кластерів?
11. Опишіть механізм та процедуру проєктування та аналізу логістичних систем.
12. Охарактеризуйте переваги та недоліки використання фінансових показників функціонування логістичної системи для оцінювання її ефективності.
13. Які критерії та підходи до оцінювання ефективності функціонування логістичних систем ви знаєте? Відповідь обґрунтуйте.
14. У чому полягає сутність визначення ефективності логістичних систем на основі концепції «діаграм збалансованих переваг»?
15. Які показники використовують під час аналізу ефективності мікрологістичної системи?

Тема 1.5
СТРУКТУРА І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ

Питання для обговорення

1. Види логістичних послуг. Сегментація ринку логістичних послуг.
2. Типи логістичних провайдерів. Еволюція логістичного провайдингу.
3. Сутність та види логістичного аутсорсингу. Ризики та переваги логістичного аутсорсингу. Проблема інсорсинг–аутсорсинг логістики.
4. Стратегічні напрями розвитку ринку логістичних послуг.
5. Інноваційні види логістичних послуг.

Література: [1; 4; 6; 7; 9; 11; 12; 22-28].

Методичні рекомендації

Мета – засвоєння особливостей логістичного провайдингу, а також структури і тенденцій розвитку ринку логістичних послуг.

Опрацювавши тему, здобувач вищої освіти повинен *знати*: сутність логістичної послуги та основні сегменти ринку логістичних послуг; особливості різних типів логістичних провайдерів та еволюцію їх розвитку; ризики та переваги логістичного аутсорсингу; інноваційні види логістичних послуг; *уміти*: оцінювати ризики аутсорсингу та інсорсингу; обґрунтовувати управлінське рішення щодо можливості передавання окремих логістичних послуг на аутсорсинг.

Під час вивчення цієї теми слід звернути увагу на те, що у європейській практиці рекомендується досліджувати ринок логістичних послуг з погляду оцінювання дев'яти сегментів: «Масова логістика» (Bulk Logistics); «Вантажні перевезення частково завантаженим / повнозавантаженим (TL / FCL) транспортом» (General Truckload/ Full Carload (TL/FCL) Cargo); «Перевезення вантажів з малою вантажопідйомністю та малих габаритів (LTL) / Групові перевезення малогабаритних вантажів» (General Less than Truck Load (LTL)/Groupage Networks); «Спеціалізовані перевезення» (Specialized Transportation); «Кур'єрські та поштові послуги, експрес-доставка вантажів» (CEP – Courier, Express and Parcel Services); «Контрактна

логістика» (Contract Logistics); «Складські та термінальні операції» (General Warehousing and Terminal Operations); «Морські перевезення» (General Ocean Freight) та «Авіаперевезення» (Air Cargo).

Варто зрозуміти, що логістичний провайдинг є необхідною умовою забезпечення ефективного функціонування ринку логістичних послуг. Під логістичним провайдером (логістичним посередником, провайдером логістичних послуг, логістичним оператором, логістичною компанією) розуміють комерційну організацію, що надає послуги у сфері логістики та виконує окремі операції або комплексні логістичні функції, а також інтегроване управління логістичними ланцюгами підприємства-клієнта.

Ефективним інструментом логістичного управління, що дозволяє здійснювати цілеспрямоване виділення логістичних бізнес-процесів та делегувати їх виконання іншим виконавцям, є аутсорсинг. Прийняття рішення щодо застосування аутсорсингової моделі ведення логістичного бізнесу потребує проведення попереднього оцінювання ймовірних ризиків, що можуть виникати під час її реалізації.

Стратегічними напрямками розвитку ринку логістичних послуг є забезпечення сталості транспорту та логістики, що зазвичай охоплює досягнення економічної, соціальної та екологічної ефективності.

Завдання для самостійного виконання

1. Підготувати командну презентацію за однією з тем: «Стан і тенденції розвитку ринку логістичних послуг в Україні та у світовій практиці (*на прикладі однієї з країн світу за вільним вибором здобувачів*)»; «Історія та сучасні тренди розвитку провідних логістичних компаній світу та України» (*на прикладі однієї з компаній за вільним вибором здобувачів*).

2. Опрацювати рекомендовані та додаткові джерела інформації за темою, підготувати відповіді на запитання для самоперевірки.

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Дайте визначення терміна «логістична послуга». Які види логістичних послуг ви знаєте?
2. Опишіть ключові сегменти ринку логістичних послуг.
3. Які типи логістичних провайдерів Ви знаєте? Охарактеризуйте основні етапи еволюції логістичного провайдингу.

4. Що являє собою логістичний аутсорсинг? Надайте характеристику основним видам логістичного аутсорсингу.
5. Опишіть ризики та переваги логістичного аутсорсингу.
6. Розкрийте сутність проблеми інсорсинг–аутсорсинг логістики.
7. Охарактеризуйте стратегічні напрями розвитку ринку логістичних послуг.
8. Опишіть інноваційні види логістичних послуг.

Модуль 2
ФУНКЦІОНАЛЬНІ ПІДСИСТЕМИ ЛОГІСТИКИ ТА ІНТЕГРОВАНА ЛОГІСТИКА

Тема 2.1
ЛОГІСТИКА ПОСТАЧАНЬ, ЗАКУПІВЕЛЬ ТА РОЗМІЩЕННЯ ЗАМОВЛЕНЬ

Питання для обговорення

1. Сутність, завдання і процес логістики закупівель.
2. Визначення потреби в матеріалах.
3. Критерії та методи вибору постачальників.
4. Організація взаємодії з постачальником.
5. Інструменти планування закупівель, розміщення замовлень і оптимізації рівнів товарних запасів у ланцюзі постачання.
6. Управління замовленнями. Методика розрахунку оптимального розміру замовлення за формулою Уілсона.

Література: [2; 4; 6; 5; 9; 12; 13; 16; 24; 25].

Методичні рекомендації

Мета – вивчити особливості планування закупівель, розміщення замовлень і оптимізації рівнів товарних запасів у ланцюзі постачання.

Опрацювавши тему, здобувач вищої освіти повинен *знати*: алгоритм визначення потреби підприємства у матеріальних ресурсах; розуміти сутність роботи з постачальниками та як обирати оптимальні критерії та методи вибору постачальників; особливості організації взаємодії з постачальниками; інструменти планування закупівель, розміщення замовлень і оптимізації рівнів товарних запасів у ланцюзі постачання та методику розрахунку оптимального розміру замовлення.

Під час вивчення цієї теми необхідно засвоїти, що для менеджера важливим є: вибір оптимального алгоритму визначення потреби підприємства у матеріальних ресурсах; налагодження роботи з постачальниками як елемента управління постачальниками, а також розуміння процедури добору критеріїв вибору постачальників; розуміння ролі організації взаємодії з постачальниками; знання та використання інструментів планування закупівель; прийняття рішення щодо часу та об'єму розміщення замовлень та постійної оптимізації рівнів товарних запасів у ланцюзі постачання (зокрема з використанням методики розрахунку оптимального розміру замовлення за формулою Уілсона).

Слід звернути увагу на те, що планування потреби в матеріальних ресурсах є одним із головних завдань управління закупівлями, для виконання якого можуть використовуватися елементи стратегій управління і контролю за рівнем запасів, дані планів виробництва, продажу, проведення маркетингових заходів, методи прогнозування витрат (попиту), а також різні способи опису потреби. А також важливо зрозуміти, що всі параметри виробничо-господарської діяльності визначаються у зворотному напрямку руху ланцюга постачання.

Завдання для самостійного виконання

1. Описати порядок, критерії та особливості вибору оптимального постачальника.
2. Обгрунтувати управлінське рішення щодо вибору постачальника на основі методу експертних оцінок (на прикладі розв'язання конкретної практичної ситуації).
3. Підготувати командні презентації за однією з тем за вільним вибором здобувачів : «Тендерні закупівлі в логістиці», «Державні закупівлі : особливості їх організації».

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Поясніть сутність логістики закупівель.
2. Поясніть завдання і процес логістики закупівель.
3. Дайте визначення терміна «потреба в матеріалах». Наведіть приклади.
4. Назвіть головні критерії вибору постачальників.
5. Назвіть та поясність сутність методів вибору постачальників.

6. Охарактеризуйте процес організації взаємодії з постачальником.

7. Опишіть інструменти планування закупівель, розміщення замовлень і оптимізації рівнів товарних запасів у ланцюзі постачання.

8. Охарактеризуйте процес управління замовленнями.

9. Опишіть методику розрахунку оптимального розміру замовлення за формулою Уілсона.

Тема 2.2
ВИРОБНИЧА ЛОГІСТИКА

Питання для обговорення

1. Мета, завдання та функції виробничої логістики.
2. Закони та принципи виробничої логістики.
3. Типи виробництва та їх особливості.
4. Сутність та особливості «Push» та «Pull» систем управління матеріальними потоками у виробничій логістиці.
5. Внутрішньовиробничі логістичні системи.
6. Використання концепції Lean Production «бережливого (ощадливого) виробництва» у виробничій діяльності.
7. Правила, визначення послідовності виконання робіт для оптимізації виробничого процесу.

Література: [2; 4; 6; 7; 16; 24].

Методичні рекомендації

Мета – засвоїти сутність роботи системи управління матеріальними потоками у виробничій логістиці.

Опрацювавши тему, здобувач вищої освіти повинен *знати*: сутність, завдання та функції виробничої логістики; типи систем управління матеріальними потоками у виробничій логістиці; *вміти* обирати оптимальну внутрішньовиробничу логістичну систему (KANBAN, MRP-1; MRP-2; MRP-3; ERP; OPT (Optimized Production Technologies) та ін.); застосовувати принципи концепції LP (Lean Production) у виробничій діяльності виробничого підприємства (на прикладі компанії Toyota); розуміти переваги застосування логістики при управлінні матеріальними потоками на виробництві.

Під час вивчення цієї теми необхідно усвідомити, що виробничий процес як основа виробничо-господарської діяльності підприємства є

сукупністю організованих у певній послідовності, взаємопов'язаних процесів праці і природних процесів, у результаті яких вихідні матеріали перетворюються на готову продукцію. Отже, логістичний підхід до організації виробництва спрямований на раціоналізацію потокових процесів, а виробничий процес виступає як об'єкт раціоналізації.

Слід звернути увагу, що: *штовхаюча (Push*) система використовується здебільшого на підприємствах із масовим типом виробництва, що виробляють стандартизовану продукцію широкого призначення або великої номенклатури (продукти харчування, канцтовари, побутову техніку тощо); *тягнуча (Pull)* система – організація операційного процесу, у якій предмети праці подаються з попередньої на наступну технологічну операцію в міру необхідності, а тому жорсткий графік руху матеріальних потоків відсутній; 95–98% часу, протягом якого матеріал перебуває на виробничому підприємстві, припадає на виконання навантажувально-розвантажувальних і транспортно-складських робіт, що обумовлює їхню значну частку собівартості кінцевої продукції.

Важливо засвоїти, що логістичний підхід до управління матеріальними потоками на підприємстві дозволяє максимально оптимізувати виконання комплексу логістичних операцій.

В даній темі важливо акцентувати увагу на вивченні та набутті практичних навичок використання правил визначення послідовності та можливості паралельності виконання робіт для оптимізації виробничого процесу.

Завдання для самостійного виконання

1. Виконати письмову роботу на тему: «Вибір системи управління матеріальними потоками у виробничій логістиці» (*на прикладі реального виробничого підприємства за вільним вибором здобувача*).

2. Розрахувати тривалість технологічного циклу обробки партії деталей при послідовному; паралельному та паралельно–послідовному виді руху матеріального потоку на виробництві *(на прикладі розв'язання конкретної практичної ситуації).*

3. Опрацювати рекомендовані та додаткові джерела інформації за темою, підготувати відповіді на запитання для самоперевірки.

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Поясніть мету, завдання та функції виробничої логістики.
2. Охарактеризуйте внутрішньовиробничі логістичні системи.
3. Поясніть сутність, переваги, недоліки та практичну цінність концепції KANBAN в управлінні мікрологістичними системами.
4. Поясніть сутність, переваги і недоліки концепцій MRP (Material Requirements Planning та Manufacturing Resource Planning) та охарактеризуйте еволюцію її розвитку.
5. Охарактеризуйте сутність і практичне значення концепції ERP (Enterprise Resources Planning).
6. Поясніть сутність концепції OPT (Optimized Production Technologies).
7. Поясніть сутність концепції LP (Lean Production) та види витрат на мінімізацію яких спрямована дана концепція
8. Який зміст ефективності застосування логістики під час управління матеріальними потоками на виробництві?

Тема 2.3
ЛОГІСТИКА ДИСТРИБУЦІЇ

Питання для обговорення

1. Мета, завдання та функції розподільної логістики.
2. Структура й принципи функціонування логістичних каналів розподілу.
3. Логістичні посередники в дистрибуції, їх класифікація та функції.
4. Координація й інтеграція дій логістичних посередників.
5. Розміщення розподільних центрів у логістичному середовищі.
6. Логістичні концепції і системи у сфері розподілу продукції.
7. Ефективність логістики в управлінні матеріальними потоками у сфері обігу.

Література: [1; 4; 5; 9; 12; 23; 24; 25].

Методичні рекомендації

Мета – засвоєння принципів формування логістичної системи розподілу товарів та зміст основних логістичних концепцій і систем у сфері розподілу продукції.

Опрацювавши тему, здобувач вищої освіти повинен *знати*: мету, завдання та функції розподільної логістики; структуру й принципи функціонування логістичних каналів розподілу; *вміти* пояснити: сутність роботи логістичних посередників у дистрибуції; зміст координації та інтеграції дій логістичних посередників; особливості розміщення розподільних центрів у логістичному середовищі; поширені логістичні концепції і системи у сфері розподілу продукції (DRP та її модифікації; DDT (Demand-Driven Techniques), QR (Quick Response – швидкого реагування), CRP (Capacity Requirements Planning – планування потреби в потужностях), ECR).

Під час вивчення цієї теми необхідно усвідомити, що розподільна логістика спрямована на комплексне планування, управління та фізичне опрацювання потоку готових виробів у супроводі необхідного інформаційного потоку від моменту здавання-приймання товарів з виробництва до замовника (споживача) з метою оптимізації витратних та часових характеристик зазначеної частини матеріального і нематеріального потоків. Головна її мета – організація розподільної (збутової) діяльності відповідно до замовлень клієнтів з мінімальними загальними витратами.

Каналом розподілу є сукупність проміжних ланок, що стосуються процесу просування товарів з метою забезпечення їхньої доступності для кінцевих споживачів. Інакше кажучи, це шлях, яким товари переміщуються від виробника до кінцевого споживача. Основним завданням каналу розподілу є доведення товару від виробника до споживача, а логістичного каналу — просування товарного потоку та задоволення попиту споживача в конкретному товарі з оптимальними витратами та отримання додаткового прибутку виробником. Параметрами каналу розподілу є його довжина (кількість проміжних рівнів між виробником і споживачем) та ширина / розгалуженість (кількість посередників у кожному рівні).

Важливо засвоїти, що необхідність широкого використання моделювання в розподільній логістиці пояснюється як складністю збутової діяльності, так і основним засобом розподілу – логістичним моделюванням. Успіх функціонування розподільної логістики значною мірою визначається узгодженням інтересів (мотивів) усіх учасників збутової діяльності, спрямованістю цих мотивів на досягнення кінцевих результатів.

Завдання для самостійного виконання

1. Виконати письмову роботу на тему: «Управлінські рішення щодо координації та інтеграції дій логістичних посередників (на прикладі будь-якої сфери бізнесу)».

2. Розв'язати задачу та визначити координати оптимального розташування розподільного центру для конкретної мережі магазинів.

3. Опрацювати рекомендовані та додаткові джерела інформації за темою, підготувати відповіді на запитання для самоперевірки знань.

Запитання для самоперевірки знань

1. Які мета та завдання розподільної логістики.
2. Охарактеризуйте функції розподільної логістики.
3. Опишіть структуру функціонування логістичних каналів розподілу.
4. Поясніть сутність принципів функціонування логістичних каналів розподілу
5. Поясніть сутність розміщення розподільних центрів у логістичному середовищі.
6. Охарактеризуйте логістичних посередників у дистрибуції, наведіть їх класифікацію та функції (навести приклади).
7. Поясніть сутність управлінських рішень щодо координації та інтеграції дій логістичних посередників.
8. Поясніть сутність логістичної концепції сфери розподілу продукції: DDT (Demand-Driven Techniques). Наведіть приклади.
9. Яка сутність логістичної концепції сфери розподілу продукції: CRP (Capacity Requirements Planning — планування потреби в потужностях). Навести приклади.
10. Поясніть сутність логістичної концепції сфери розподілу продукції: DRP та її модифікацій. Наведіть приклади.
11. Поясніть сутність логістичної концепції сфери розподілу продукції: QR (Quick Response — швидкого реагування). Навести приклади.
12. Поясніть сутність ефективності логістики в управлінні матеріальними потоками у сфері обігу. Наведіть приклади.

Тема 2.4
СКЛАДСЬКА ЛОГІСТИКА

Питання для обговорення

1. Види та функції складів у логістичній системі.
2. Організація логістичного процесу на складі.
3. Параметри та принципи ефективного функціонування складу.
4. Типові логістичні рішення при оптимізації складської підсистеми.
5. Система WMS **(***Warehouse Management System***)** управління складськими операціями.
6. Роль тари й упакування в зменшенні логістичних витрат.
7. Розподільні центри та їх розміщення.
8. Новітні технології в складській логістиці.

Література: [1; 2; 3; 8; 14; 23; 24; 25; 26].

Методичні рекомендації

Мета – засвоєння змісту організації логістичного процесу на складі, параметри та принципи його ефективного функціонування.

Опрацювавши тему, здобувач вищої освіти повинен *знати*: основні види та функції складів у логістичній системі; зміст організації логістичного процесу на складі; основні параметри та принципи ефективного функціонування складу; типові логістичні рішення при оптимізації складської підсистеми; роль та функціонал розподільних центрів та специфіку їх розміщення; новітні технології у складській логістиці; *уміти*: обирати відповідну систему автоматизованого управління складськими операціями; оцінювати роль тари й упакування в зменшенні логістичних витрат.

Під час вивчення цієї теми необхідно усвідомити, що у логістичній системі підприємства склад виконує функцію акумуляції резервів матеріальних ресурсів, необхідних для згладжування коливань обсягів постачання і попиту, а також синхронізації швидкості матеріального потоку в системі їх просування від виробника до споживачів або потоків у технологічних виробничих системах.

Важливо брати до уваги, що є різні підходи до класифікації складів у логістичних системах, що впливає на ефективність вибору складу**.**

Важливо засвоїти, що на складах не створюється додаткова

споживча вартість, тому складські операції як вид діяльності не приносять користі; з плином часу якість запасів погіршується, можливі їх крадіжки; здійснення складських операцій вимагає значних витрат; тривале зберігання значної кількості запасів призводить до уповільнення обіговості оборотних коштів.

Завдання для самостійного виконання

1. Підготувати командну презентацію за однією з тем (*за вільним вибором здобувача*): «Види складів: їх особливості та призначення»; «Роль тари та упакування для зменшення логістичних витрат (інноваційні види тари та упакування)»; «Система WMS управління складськими операціями: приклади впровадження»; «Інноваційні технології в складській логістиці».

2. Опрацювати рекомендовані та додаткові джерела інформації за темою, підготувати відповіді на запитання для самоперевірки.

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Поясніть сутність організації логістичного процесу на складі.
2. Опишіть параметри та принципи ефективного функціонування складу.
3. Опишіть типові логістичні рішення при оптимізації складської підсистеми.
4. Яка сутність системи WMS **(**Warehouse Management System**)** управління складськими операціями?
5. Опишіть роль тари й упакування в зменшенні логістичних витрат.
6. Охарактеризуйте сутність й види розподільних центрів та принципи їх розміщення.
7. Які новітні логістичні технології використовують у складській логістиці?

Тема 2.5
ЛОГІСТИКА ЗАПАСІВ

Питання для обговорення

1. Місце та роль запасів у логістичній системі.
2. Класифікація запасів.
3. Типи систем управління запасами.

4. ABC та XYZ-аналіз в управлінні матеріальними запасами.
5. Концепція Continuous Replenishment, CR (неперервного поповнення запасів).
6. Логістична концепція Automatic Replenishment *(AR* – автоматичного поповнення запасів*).*
7. Vendor Managed Inventory (VMI – запаси, що управляються продавцем).

Література: [1; 2; 4; 6; 7; 9; 11; 24; 25; 26].

Методичні рекомендації

Мета – засвоєння місця та ролі запасів у логістичній системі, а також типи систем управління запасами.

Опрацювавши тему, здобувач вищої освіти повинен *знати*: класифікацію запасів, їх місце та роль у логістичній системі; типи систем управління запасами (управління запасами з фіксованим розміром замовлення, з фіксованим інтервалом часу між замовленнями, із установленою періодичністю поповнення запасів до постійного рівня та система «мінімум – максимум» поповнення запасів); *уміти*: виконувати ABC та XYZ-аналіз в управлінні матеріальними запасами; обирати необхідну за конкретних умов концепцію управління запасами (Continuous Replenishment, Automatic Replenishment, Vendor Managed Inventory).

Під час вивчення цієї теми необхідно усвідомити, що запаси відіграють роль гальмівника безпосередньої залежності між постачальником, виробником і споживачем. Наявність запасів дозволяє забезпечити виробництво сировиною, що постачається оптимальними за розмірами партіями, а також здійснювати перероблення сировини в готову продукцію оптимальними розмірами. Запаси сировини послаблюють залежність постачальника сировини від виробника продукції, запаси готової продукції – виробника цієї продукції від її споживача, а запаси напівфабрикатів, які перебувають у процесі виробництва, знижують залежність окремих цехів один від одного.

Важливо брати до уваги, що ефективне управління запасами дозволяє компанії задовольняти або перевищувати очікування споживачів шляхом створення таких запасів кожного товару, які максимізують чистий прибуток.

Завдання для самостійного виконання

1. Підготувати реферативну доповідь і презентацію на тему: «Порівняльна оцінка систем управління запасами різних типів. Приклади практичного використання».
2. Опрацювати рекомендовані та додаткові джерела інформації за темою, підготувати відповіді на запитання для самоперевірки знань.

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Дайте характеристику місця та ролі запасів у системі управління ланцюгами постачання.
2. Наведіть класифікацію та охарактеризувати основні види запасів.
3. Опишіть типи систем управління запасами.
4. Охарактеризуйте сутність системи управління запасами з фіксованим розміром замовлення. Наведіть приклади.
5. Яка сутність системи управління запасами з фіксованим інтервалом часу між замовленнями? Наведіть приклади.
6. Охарактеризуйте сутність системи управління товарними запасами із установленою періодичністю поповнення запасів до постійного рівня. Наведіть приклади.
7. Опишіть сутність системи «мінімум – максимум» поповнення запасів.
8. Охарактеризуйте методику ABC та XYZ-аналіз в управлінні матеріальними запасами.
9. Яка сутність концепції Continuous Replenishment, CR (неперервного поповнення запасів)?
10. Охарактеризуйте сутність логістичної концепції Automatic Replenishment *(AR* – автоматичного поповнення запасів*).*
11. Охарактеризуйте сутність концепції Vendor Managed Inventory (VMI – запаси, що управляються продавцем).

Тема 2.6
ТРАНСПОРТНА ЛОГІСТИКА

Питання для обговорення

1. Сутність та завдання транспортної логістики.

2. Порівняльні логістичні характеристики та інфраструктура різних видів транспорту.
3. Сучасні технології транспортування.
4. Методи вибору оптимального способу транспортування та оптимального перевізника.
5. Система TMS (Transport management System) управління транспортом.
6. Сучасні телекомунікаційні системи супроводження вантажних перевезень.

Література: [2; 4; 9; 11; 19; 23; 24; 25; 26; 27].

Методичні рекомендації

Мета – засвоєння базових основ транспортної логістики, а також методів вибору оптимального способу транспортування та оптимального перевізника.

Опрацювавши тему, здобувач вищої освіти повинен *знати*: основні завдання та ключові поняття транспортної логістики; логістичні характеристики різних видів транспорту; сучасні технології транспортування та супроводження вантажних перевезень; сутність методів вибору оптимального способу транспортування та оптимального перевізника; *уміти*: визначати переваги та недоліки різних видів транспорту; обґрунтовувати управлінське рішення щодо вибору оптимального способу транспортування та оптимального перевізника.

Під час вивчення цієї теми необхідно усвідомити, що транспортна логістика є функціональною сферою логістики, яка займається управлінням рухом матеріальних потоків у процесі їх переміщення від постачальника до кінцевого споживача за оптимальним маршрутом за необхідний час та з найменшими витратами. Логістичне управління транспортними процесами дозволяє отримати економію упродовж повного ланцюга доставки.

Слід зрозуміти, що різні види транспорту, залежно від характерних особливостей, мають певні переваги та недоліки, які при логістичному управлінні можуть оптимально використовуватися у перевізному процесі.

Важливо брати до уваги, що вибір виду транспорту, схеми транспортування й логістичних посередників здійснюється на основі

розробленої системи критеріїв. До них, як правило, відносять: мінімальні витрати на транспортування; заданий час транзиту (доставки вантажу); максимальна надійність і безпека; мінімальні витрати (збиток), пов'язані із запасами в шляху; потужність і доступність виду транспорту; продуктова диференціація.

Необхідним інструментом для підприємств, що надають послуги з транспортної логістики (міжнародні перевезення, адресна доставка, перевезення небезпечних вантажів або вантажів, що швидко псуються), або для компаній, що доставляють товари та вантажі своїм клієнтам самостійно (виробники або дистриб'ютори) є система управління транспортом (Transport Management System – TMS). Основне завдання TMS – запропонувати такий маршрут доставки, який буде найбільш економічно вигідним для компанії, з урахуванням усіх умов та параметрів перевезення, та максимально вигідним як для клієнта, з позиції часу та вартості доставки, зберігання вантажу, так і для надійності логістичного оператора в майбутньому.

Завдання для самостійного виконання

1. Виконати розрахункову роботу щодо обґрунтування вибору оптимального перевізника (на прикладі чотирьох транспортних компаній на вибір).

2. Підготувати презентацію (або реферативну доповідь) за однією з тем (за вільним вибором здобувача): «Сучасні телекомунікаційні системи супроводу вантажних перевезень»; «Інновації в транспортній логістиці (на прикладі різних видів транспорту)»; «Інновації в організації транспортної інфраструктури»; «Основні пріоритети розвитку транспортної логістики згідно з Національною транспортною стратегією до 2030 р.».

3. Опрацювати рекомендовані та додаткові джерела інформації за темою, підготувати відповіді на запитання для самоперевірки знань.

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Розкрийте сутність мети та основних завдань транспортної логістики.

2. Надайте логістичну характеристику різним видам транспорту та транспортно-логістичної інфраструктура.

3. Охарактеризуйте особливості транспортно-експедиторського забезпечення логістики.

4. Поясніть, у чому полягають особливості організації модальних перевезень.

5. Які сучасні технології транспортування вам відомі?

6. Охарактеризуйте методи вибору оптимального способу транспортування та оптимального перевізника.

7. Наведіть сучасні телекомунікаційні системи супроводження вантажних перевезень, які ви знаєте.

8. Наведіть практичні приклади застосування інноваційних рішень у сфері транспортної логістики.

Тема 2.7
ІНФОРМАЦІЙНА ЛОГІСТИКА

Питання для обговорення

1. Сутність і значення інформаційної логістики.
2. Інформаційні системи в логістиці.
3. Програмне забезпечення прийняття та підтримки логістичних рішень.
4. Технології автоматичної ідентифікації та штрих–кодування в логістиці.
5. Корпоративні інформаційні системи та електронний обмін даними (EDI).
6. Електронна логістика та інтелектуальні системи в логістиці.

Література: [1; 2; 4; 5; 7; 9; 11; 23; 24; 28].

Методичні рекомендації

Мета – засвоєння сутності та завдання інформаційної логістики, розуміння ролі запровадження сучасних технологій автоматичної ідентифікації та штрих–кодування в логістиці та управлінні ланцюгами постачання.

Опрацювавши тему, здобувач вищої освіти повинен *знати*: основні принципи і значення інформаційної логістики; місце та функціонал інформаційних систем у логістиці та управління ланцюгами постачання; характеристики сучасних телекомунікаційних систем супроводження вантажних перевезень; *уміти*: розрізняти сучасні

технології, інформаційно-телекомунікаційні продукти (системи) для організації, управління та контролю виконання логістичних операцій; оцінювати результативність їхнього застосування.

Під час вивчення цієї теми необхідно усвідомити, що інформаційна (електронна) логістика *(EDI – Electronic Data Interchange)* спрямована на управління та оптимізацію електронних інформаційних потоків, що виникають у ланцюгах поставок. Її базою є стандарти на кодування та зчитування інформації у логістичних системах. Підвищення ефективності управління перевізним процесом досягається за рахунок упровадження інформаційних систем, які дозволяють зменшувати кількість помилок при введенні даних, швидко передавати значні обсяги інформації, пришвидшити її оброблення та зменшити кількість документів на паперових носіях.

Важливо брати до уваги, що логістична інформаційна система є доволі складною, її будова повинна бути індивідуалізованою залежно від обсягу покладених на неї завдань та організаційної структури підприємства. Логістичні інформаційні системи являють собою відповідні інформаційні мережі, які функціонують починаючи з вивчення вимог замовника, і охоплюють системи постачання, виробництва та розподілу. Базовим елементом інформаційної системи в логістиці слугує інформаційно-пошукова система, призначена для пошуку інформації (документів, їх частин, фактографічних записів) у сховищах за відповідними характеристиками.

Комплексна корпоративна інформаційна система (КІС) охоплює всі бізнес-функції та всі управлінські процеси корпорації. За умов великих підприємств і корпорацій вона може бути ефективною, оскільки забезпечує взаємодію масових і добре організованих процесів швидкодійними засобами сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій високого науково-технічного рівня.

Завдання для самостійного виконання

1. Виконати аналітичну роботу на тему: «Оцінка переваг використання EDI-технологій».

2. Підготувати презентацію (або реферативну доповідь) за однією з тем (за вільним вибором здобувача): «Технології автоматичної ідентифікації та штрих–кодування в логістиці»; «Особливості QR-кодування в логістиці. Приклади»; «Корпоративні інформаційні системи та електронний обмін даними (EDI)»; «Електронна логістика

та інтелектуальні системи в логістиці»; «Тенденції розвитку інформаційної логістики в умовах цифрової економіки».

3. Опрацювати рекомендовані та додаткові джерела інформації за темою, підготувати відповіді на запитання для самоперевірки.

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте сутність і значення інформаційної логістики.
2. Яке призначення інформаційних систем в управлінні ланцюгами постачання?
3. Охарактеризуйте сутність використання програмного забезпечення прийняття та підтримки логістичних рішень.
4. Охарактеризуйте особливості технології автоматичної ідентифікації та штрих кодування в логістиці.
5. Яка сутність корпоративних інформаційних систем та електронного обміну даними (EDI)? Наведіть приклади.
6. Поясніть сутність електронної логістики та інтелектуальних систем у логістиці та управлінні ланцюгами постачання.
7. Опишіть сутність сучасних телекомунікаційних систем супроводження вантажних перевезень. Наведіть приклади.

Тема 2.8
ЛОГІСТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОБСЛУГОВУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ (СЕРВІСНА ЛОГІСТИКА)

Питання для обговорення

1. Значення, сутність і види логістичного сервісу.
2. Формування системи логістичного сервісу.
3. Параметри та критерії якості логістичного сервісу.
4. Методи оцінювання рівня логістичного сервісу.
5. Система KPI сервісної логістики в управлінні ланцюгами постачання.
6. Логістика сервісного відгуку – SRL.
7. Оцінювання споживчої цінності логістичних послуг за методом КАНО.
8. Логістична концепція Efficient Consumer Response (ECR – ефективного відгуку на запити споживачів).

Література: [1; 2; 3; 4; 5; 7; 9; 11; 23; 24; 25; 28].

Методичні рекомендації

Мета – засвоєння сутності формування системи логістичного сервісу та параметри логістичного обслуговування.

Опрацювавши тему, здобувач повинен *знати*: значення, сутність і види логістичного сервісу; особливості формування системи логістичного сервісу; параметри і характеристики логістичного обслуговування; систему KPI сервісної логістики; основні методи оцінювання рівня логістичного сервісу; *уміти*: обирати критерії якості логістичного сервісу; оцінювати споживчу цінність логістичних послуг за методом КАНО.

Під час вивчення цієї теми необхідно усвідомити, що основною проблемою, яку вирішує логістика в процесі надання послуг є визначення оптимального співвідношення між затраченими на сервіс ресурсами і отриманим від цього ефектом. Надання максимально можливого обсягу сервісу, який забезпечив би більшу конкурентоспроможність товарів, може сприяти зниженню загальної конкурентоспроможності фірми і бути економічно не вигідним. Отже, логістичний сервіс повинен надаватися в тому обсязі й тієї якості, яких вимагає конкретний споживач.

Важливо брати до уваги, що логістичний сервіс може бути реалізований тільки у сфері розподілу й обігу та є певною сукупністю послуг, які надаються в процесі безпосереднього постачання товарів споживачам, що є завершальним етапом просування матеріального потоку логістичними ланцюгами. Об'єктами логістичного сервісу виступають конкретні споживачі матеріальних потоків. Логістичне сервісне обслуговування споживачів може здійснюватися як самим виробником, так і торгово-посередницькою структурою, а також спеціалізованими транспортно-експедиційними фірмами. Це залежить від виду логістичної системи, рівня вимог споживачів і стратегії постачальника (виробника, торгового посередника).

Завдання для самостійного виконання

1. Виконати аналітичну роботу на тему: «Порівняльна характеристика методів оцінювання рівня логістичного сервісу».

2. На основі використання методу КАНО оцінити споживчу цінність логістичних послуг однієї з логістичних компаній (за вільним

вибором здобувачів) та за результатами підготувати презентацію. Завдання виконується в командах.

2. Опрацювати рекомендовані та додаткові джерела інформації за темою, підготувати відповіді на запитання для самоперевірки.

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Поясніть значення, сутність і види логістичного сервісу.
2. Опишіть сутність системи логістичного сервісу.
3. Охарактеризуйте параметри логістичного обслуговування.
4. Які критерії якості логістичного сервісу?
5. Опишіть сутність системи KPI сервісної логістики та методів оцінювання рівня логістичного сервісу. Наведіть приклади.
6. Яка практична цінність логістики сервісного відгуку – SRL?
7. Опишіть сутність оцінювання споживчої цінності логістичних послуг за методом КАНО.
8. Опишіть сутність логістичної концепції ефективного відгуку на запити споживачів (ECR – Efficient Consumer Response).

Тема 2.9
ІНТЕГРОВАНА ЛОГІСТИКА (SCM) ТА ОЦІНЮВАННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

Питання для обговорення

1. Інтегрована логістика (SCM - Supply Chain Management) як основний фактор конкурентоспроможності в умовах глобалізації економіки.
2. Функціональний та інтегральний підходи до оцінювання ефективності логістики.
3. Логістична концепція мінімізації загальних витрат в ланцюзі поставок.
4. Види логістичних витрат та проблеми їх розрахунку.
5. Критерії та показники оцінювання ефективності інтегрованої логістики (SCM).
6. Методика оцінювання логістичної ефективності за міжнародним індексом LPI

Література: [4; 6; 9; 11; 13; 20; 21; 24; 28].

Методичні рекомендації

Мета – засвоєння сутності інтегрованої логістики, а також функціонального та інтегрального підходів до оцінювання ефективності логістики.

Опрацювавши тему, здобувач вищої освіти повинен *знати:* зміст інтегрованої логістики як основний чинник конкурентоспроможності в умовах глобалізації економіки; види логістичних витрат та проблеми їх розрахунку; критерії й показники оцінювання ефективності інтегрованої логістики; *умітu*: застосовувати функціональний та інтегральний підходи до оцінювання ефективності логістики; реалізовувати на практиці концепцію мінімізації загальних витрат у ланцюзі постачання; оцінювати логістичну ефективність за міжнародним індексом LPI.

Під час вивчення цієї теми необхідно усвідомити, що управління ланцюгами постачань (Supply Chain Management – SCM) – це інтегрування ключових бізнес-процесів, які реалізовуються в різних ланках ланцюга постачання, спрямовані на задоволення потреб кінцевого користувача та охоплюють усіх постачальників товарів, послуг та інформації, що додають цінність для споживачів та інших зацікавлених осіб. Supply Chain Management — це системний підхід до інтегрованого планування та управління всім потоком інформації, матеріалів і послуг від постачальників сировини через підприємства й склади до кінцевого споживача.

Важливо брати до уваги, що для вимірювання ефективності управління ланцюгами постачання застосовують функціональний та інтегральний підходи. Часто для оцінювання ефективності ланцюга постачання застосовують фінансові показники, які мають велику популярність, тому що прості в розрахунках, виглядають переконливо, дозволяють системно підходити до аналізованих проблем і проводити зіставлення отриманих результатів. Однак у них є свої недоліки, насамперед пов'язані з тим, що вони швидше відбивають минулі результати, а не поточні, повільно реагують на зміни, залежать від низки бухгалтерських прийомів і не враховують важливих аспектів логістики. Часом фінансові показники можуть показати, що щось іде не так, але не показують, що саме йде не так або як це можна скоригувати.

Необхідно зрозуміти, що базовими критеріями ефективності

інтегрованої логістики (SCM) є : досконаліть ланцюгів постачання, їх динамічність, надійність і гнучкість. Оцінювання ефективності ланцюгів постачання передбачає використання збалансованої системи показників (Balanced Score Card (BSC), яка для різних ланцюгів постачання може бути різною. Ключовими показниками ефективності стратегічного управління ланцюгами постачання вважається модель SCOR.

Для вимірювання ефективності міжнародних ланцюгів постачання та логістики кожної країни використовується *індекс ефективності логістики (LPI)*, який розраховується на основі експертних оцінок результатів опитувань міжнародних, національних та регіональних логістичних операторів, транспортно-експедиторських компаній. Інтегральне значення LPI формується на основі оцінювання шести груп показників : 1) ефективності процедури митного контролю; 2) якості торгово-транспортної інфраструктури; 3) простоти організації міжнародних перевезень; 4) компетентності та якості логістичних послуг; 5) можливості відстежувати переміщення вантажів; 6) своєчасності доставки вантажів. Індекс дає змогу аналізувати і порівнювати логістичну діяльність у більш ніж 150-ти країнах світу та визначати їх рейтинги, що є дуже важливим для формування глобальних ланцюгів постачання.

Завдання для самостійного виконання

1. Виконати командний проєкт на тему: «Оцінювання рівня досконалості та ефективності ланцюга постачання певного виду продукції (послуги)» (на прикладі будь-якого товару (послуги) за вибором здобувачі)».

2. Опрацювати рекомендовані та додаткові джерела інформації за темою, підготувати відповіді на запитання для самоперевірки.

Запитання та завдання для самоперевірки

1. Охарактеризуйте сутність інтегрованої логістики (SCM) як основного чинника конкурентоспроможності в умовах глобалізації економіки.

2. Охарактеризуйте особливості функціонального та інтегрального підходів до оцінювання ефективності логістики. Наведіть приклади.

3. Охарактеризуйте сутність логістичної концепції мінімізації

загальних витрат у ланцюзі поставок. Наведіть приклад.

4. Які існують види логістичних витрат у ланцюгах постачання та проблеми їх розрахунку?

5. Опишіть критерії та показники оцінювання ефективності інтегрованої логістики (SCM). Навести приклади.

6. Охарактеризуйте методику оцінювання логістичної ефективності за міжнародним індексом LPI.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Логістика як економічна наука сформувалась на основі ідеї та методів:

а) військової логістики;

б) математичної логістики;

в) дослідження операцій;

г) кібернетики.

2. Забезпечення синхронізації процесів збуту, збереження і доставки продукції з орієнтацією їх на потреби ринку відображає сутність функції логістики:

а) системно-утворювальної;

б) інтегрувальної;

в) регулювальної;

г) результуючої.

3. Основним об'єктом вивчення логістики є:

а) торговельні процеси;

б) матеріальні та відповідні їм інформаційні потоки;

в) ринки та кон'юнктура конкретних товарів та послуг;

г) економічні відносини, які виникають у процесі доставлення товарів, послуг від виробника до споживача.

4. Не входить у комплекс логістики:

а) продукт;

б) споживач;

в) посередник;

г) витрати.

5. Найточніше характеризує логістику в економічній сфері таке визначення:

а) організація перевезень;

б) матеріально-технічне забезпечення;

в) управління матеріальними та супутніми їм потоками;

г) мистецтво комерції;

д) підприємницька діяльність.

6. Досліджує процеси, що перебігають на регіональному, міжрегіональному, загальнонаціональному та міждержавному рівнях:

а) макрологістика;

б) мікрологістика;

в) зовнішня логістика;

г) внутрішня логістика.

7. Не відповідає сучасній концепції логістики такий принцип:

а) побудова системи логістики на основі системного підходу;

б) пріоритет розподілу товарів над їх виробництвом;

в) встановлення максимального рівня обслуговування клієнтів;

г) ведення обліку логістичних витрат протягом усього логістичного ланцюга.

8. За характером зон управління логістика поділяється на:

а) мікро- та макрологістику;

б) зовнішню та внутрішню;

в) закупівельну, виробничу, розподільну;

г) комерційну та некомерційну.

9. До глобальних завдань логістики не належить:

а) створення комплексних інтегрованих систем матеріальних, інформаційних та інших потоків;

б) стратегічне узгодження, планування та контроль за використанням логістичних потужностей сфер виробництва та обігу;

в) постійне удосконалення логістичної концепції в межах обраної стратегії на ринку;

г) раціональний розподіл транспортних засобів.

10. До функцій логістики не належить:

а) інтегрувальна функція;

б) стимулювальна функція;

в) результуюча функція;

г) регулювальна функція.

11. Принципова відмінність логістичного підходу від попередніх моделей управління матеріальними ресурсами полягає в:

а) системі підготовки управлінського персоналу;

б) повній відмові від створення і зберігання запасів;

в) сприйнятті матеріальних об’єктів як єдиного потоку;

г) повній автоматизації процесів управління.

12. Не відповідають поняттю «матеріальний потік»:

а) завантаження готової продукції в транспортний засіб;

б) складування напівфабрикатів;

в) транспортування сировини на склад підприємства;

г) переміщення коштів з розрахункового рахунку покупця на розрахунковий рахунок продавця.

13. Матеріальний потік:

а) перебуває у постійному русі;

б) може набувати статичної форми;

в) може набувати динамічної і статичної форми;

г) взагалі не має жодної форми.

14. Інформаційний потік, який відповідає матеріальному:

а) збігається з ним у тимчасовому і просторовому аспектах;

б) збігається з ним у тимчасовому аспекті;

в) збігається з ним у просторовому аспекті;

г) може не збігатися з ним у тимчасовому і просторовому аспектах.

15. На етапі матеріально-технічного забезпечення матеріальний потік має форму потоку:

а) сировини, комплектуючих, допоміжних матеріалів;

б) напівфабрикатів;

в) готової продукції;

г) запасних частин для продукції, яка використовується споживачем.

16. Матеріальний потік може вимірюватися у таких одиницях:

а) грн;

б) т/м^2;

в) т/рік;

г) грн/т.

17. Матеріальні потоки можуть перебігати:

а) усередині одного підприємства;

б) усередині корпоративної групи підприємств;

в) між різними підприємствами;

г) усі відповіді правильні.

18. Стосовно логістичної системи виділяють матеріальні потоки:

а) зовнішні та внутрішні;

б) вхідні та вихідні;

в) неперервні, дискретні, бліц-потоки;

г) продуктові, операційні, ділянкові, системні.

19. За призначенням виокремлюють матеріальні потоки:

а) зовнішні та внутрішні;

б) вхідні та вихідні;

в) неперервні, дискретні, бліц-потоки;

г) продуктові, операційні, ділянкові, системні.

20. За умови збереження на підприємстві запасів на одному рівні:

а) вхідний матеріальний потік буде більшим за вихідний;

б) вхідний матеріальний потік буде меншим за вихідний;

в) вхідний матеріальний потік буде дорівнювати вихідному;

г) вхідний матеріальний потік переривається.

21. Разові постачання матеріальних ресурсів становлять:

а) неперервні матеріальні потоки;

б) дискретні матеріальні потоки;

в) постійні матеріальні потоки;

г) бліц-потоки.

22. Системні матеріальні потоки визначаються як сума:

а) продуктових;

б) операційних;

в) ділянкових;

г) підсистемних.

23. Логістичні операції – це:

а) сукупність дій, спрямованих на перетворення тільки матеріального потоку;

б) сукупність дій, спрямованих на перетворення тільки інформаційного потоку;

в) сукупність дій, спрямованих на перетворення матеріального і (або) інформаційного потоку;

г) укрупнена група логістичних функцій.

24. Двосторонні логістичні операції:

а) виконуються всередині системи;

б) змінюють споживчі властивості товарів;

в) не пов'язані з переходом права власності і страхових ризиків на продукцію;

г) пов'язані з переходом права власності і страхових ризиків на продукцію.

25. До логістичних операцій належить:

а) прогнозування матеріального потоку;

б) контроль матеріального потоку;

в) оперативне управління матеріальним потоком;

г) усі відповіді правильні.

26. Із перелічених визначень поняттю «логістична функція» відповідає:

а) напрям господарської діяльності, який полягає в управлінні матеріальними потоками у сферах виробництва та обігу;

б) множина елементів, які перебувають у відношеннях та зв'язках один з одним і утворюють певну цілісність, єдність;

в) сукупність різних видів діяльності для отримання необхідної кількості вантажу в потрібному місці, в потрібний час, з мінімальними витратами;

г) укрупнена група логістичних операцій, спрямованих на реалізацію цілей логістичної системи.

27. Виділіть визначення, яке найбільш повно характеризує мету логістичної системи:

а) забезпечення наявності необхідного товару в необхідній кількості та заданої якості для потрібного споживача із заданими витратами;

б) забезпечення наявності необхідного товару в необхідній кількості та заданої якості в потрібному місці й у потрібний час із заданими витратами;

в) забезпечення наявності необхідного товару в необхідній кількості та заданої якості в потрібному місці й у потрібний час для потрібного споживача;

г) забезпечення наявності необхідного товару в необхідній кількості та заданої якості в потрібному місці й у потрібний час для потрібного споживача із заданими витратами.

28. Відповідно до принципів системного підходу мінливість параметрів елементів логістичної системи під впливом зовнішнього середовища, а також рішень, прийнятих учасниками логістичного ланцюга, є такою властивістю систем, як:

а) складність;

б) ієрархічність;

в) рухливість;

г) структурованість.

29. Адаптивність логістичної системи – це:

а) підпорядкованість елементів нижчого рівня елементам вищого рівня в контексті лінійного чи функціонального логістичного управління;

б) наявність певної організаційної структури, яка складається із взаємопов'язаних об'єктів та суб'єктів управління, що реалізовують задану мету;

в) здатність змінювати свою структуру і вибирати варіанти поведінки відповідно до нових цілей і під впливом зовнішнього середовища;

г) здатність виконувати задану цільову функцію, реалізовану тільки логістичною системоюзагалом, а не окремими її ланками або підсистемами.

30. Межі логістичної системи визначаються:

а) довільно;

б) на основі чинних нормативних документів, які регламентують діяльність підприємств;

в) циклом обігу засобів виробництва;

г) становищем підприємства на ринку.

31. Залежно від виду логістичних ланцюгів виокремлюють логістичні системи:

а) макро- та мікрологістичні;

б) регіональні, національні, міжнаціональні;

в) із прямими зв'язками, ешелоновані, гнучкі;

г) зовнішні та внутрішні.

32. Макрологістична система:

а) є великою логістичною системою управління потоковими процесами за участю декількох і більше незалежних суб'єктів господарювання, не обмежених у територіальному розташуванні;

б) створюється для забезпечення взаємодії різних галузевих структур на глобальному рівні;

в) є високоінтегрованою інфраструктурою економіки регіону, країни або групи країн;

г) усе перелічене правильно.

33. Серед названих систем, які забезпечують просування матеріального потоку, мікрологістичною можна вважати:

а) велику залізничну станцію;

б) пов'язаних договорами постачальника, покупця та транспортну організацію;

в) взаємопов'язаних учасників ланцюга, які забезпечують просування матеріального потоку в межах металургійного комбінату;

г) великий аеропорт.

34. Серед названих систем, які забезпечують просування матеріального потоку, макрологістичною можна вважати:

а) сукупність станцій залізниці, яка з'єднує два міста;

б) пов'язаних договорами постачальника, покупця та транспортну організацію;

в) взаємопов'язаних учасників ланцюга, які забезпечують просування на український ринок імпортного товару;

г) великий морський порт.

35. Ешелонованою логістичною системою є система, у якій:

а) матеріальний потік доводиться до споживача без участі посередників, на основі прямих господарських зв'язків;

б) на шляху матеріального потоку є хоча б один посередник;

в) доведення матеріального потоку до споживача продукції здійснюється як прямими зв'язками, так і через посередників;

г) логістичні операції здійснюються тільки з інформаційним потоком.

36. Логістичний ланцюг, який складається з постачальника та споживача, характерний для логістичної системи:

а) із прямими зв'язками;

б) зі зворотними зв'язками;

в) ешелоновано;,

г) гнучкої.

37. Керівництво підприємства «Барвінок» прийняло рішення реалізовувати свою продукцію через конкретного посередника – торгову фірму «Либідь». Дане рішення можна охарактеризувати як формування:

а) логістичного каналу;

б) логістичного ланцюга;

в) логістичної мережі;

г) логістичної операції.

38. Закупівельна логістика – це управління матеріальними потоками:

а) у процесі створення матеріальних благ або надання матеріальних послуг;

б) у процесі забезпечення підприємства матеріальними ресурсами;

в) у процесі реалізації продукції;

г) на транспортних дільницях.

39. Під час використання концепції логістики розрахунки всіх параметрів виробничо-господарської діяльності проводяться у напрямі:

а) закупівлі-виробництво-збут;

б) закупівлі-збут-виробництво;

в) виробництво-збут-закупівлі;

г) збут-виробництво-закупівлі.

40. До критеріїв формування системи закупівельної логістики належать:

а) оптимальна періодичність постачання;

б) оптимальна структура матеріальних потоків;

в) мінімальні сукупні логістичні постачальницькі витрати;

г) усі перелічені.

41. Сутність завдання «виробляти чи купувати» полягає в обґрунтованому вирішенні питання про:

а) самостійне виробництво предметів праці або закупівлі їх із зовнішніх джерел;

б) ступінь використання у виробничому процесі власних засобів праці;

в) вибір постачальника;

г) правильні відповіді «а» і «б».

42. Рішення на користь закупівель і проти власного виробництва можна приймати, якщо:

а) потреба у комплектуючих виробах стабільна і достатньо велика;

б) необхідно зберігати комерційну таємницю у сфері технології та виробництва;

в) існує велика гнучкість у виборі можливих джерел постачань і виробів-замінників;

г) наявні необхідні для виробництва потужності, адміністративний і технічний досвід.

43. Рішення на користь власного виробництва і проти закупівель можна приймати, якщо:

а) потреба у комплектуючих виробах невелика;

б) існуючі постачальники не в змозі забезпечити необхідні параметри якості;

в) існує велика гнучкість у виборі можливих джерел постачань і виробів-замінників;

г) відсутній адміністративний або технічний досвід для виробництва необхідних виробів.

44. Найбільш доцільним методом вибору постачальника під час закупівлі матеріальних ресурсів на велику грошову суму або встановлення довгострокових зв'язків між постачальником і споживачем є:

а) тендер;

б) вивчення рекламних матеріалів;

в) відвідування виставок і ярмарків;

г) листування з можливими постачальниками.

45. Якщо підприємство закуповує товар, дефіцит якого є недопустимим, то серед критеріїв вибору постачальника на перше місце буде поставлено критерій:

а) ціна;

б) якість;

в) надійність;

г) умови платежу.

46. Загальна сума укладених договорів на постачання матеріальних ресурсів з постачальниками становила 4 000 грн., з них безпосередньо з фірмою-постачальником «Х»— на 2 500 грн. Цього постачальника слід включити до групи:

а) А-постачальників;

б) В-постачальників;

в) С-постачальників;

г) правильної відповіді немає.

47. Вартість подання одного замовлення становить 25 грош. од., річна потреба у виробі — 2 000 шт., ціна одиниці виробу — 50 грош. од., вартість утримання виробу на складі становить 20% його ціни. Оптимальний розмір замовлення дорівнює (одиниць):

а) 25;

б) 50;

в) 100;

г) 150.

48. Не характерно для постачання «точно у термін»:

а) відсутність страхових запасів;

б) здійснення закупівлі дрібними партіями з частими постачаннями;

в) велика кількість постачальників, між якими підтримується конкуренція;

г) відсутність дефектів продукції, яку закуповують.

49. Не характерно для традиційного постачання:

а) створення запасів для захисту виробництва від ненадійності постачальників;

б) здійснення закупівлі великими партіями з нечастими постачаннями;

в) велика кількість постачальників, між якими підтримується конкуренція;

г) відсутність приймального контролю якості продукції, яку закуповують.

50. У традиційному розумінні виробнича логістика розглядає процеси, які відбуваються у сфері:

а) матеріального виробництва;

б) нематеріального виробництва;

в) фізичного розподілу;

г) правильні відповіді – «а» і «б».

51. Характерною ознакою логістичної концепції організації виробництва є:

а) розгляд виробничої інтеграції як другорядного завдання;

б) оптимізація окремих функцій;

в) орієнтація виробництва на максимізацію партій продукції, яка виготовляється, на складування;

г) відмова від надлишкових матеріальних і товарних запасів.

52. Характерною ознакою традиційної концепції організації виробництва є:

а) оптимізація потокових процесів;

б) відмова від виготовлення продукції, на яку немає замовлення покупців;

в) пасивність в оптимізації внутрішньовиробничих переміщень;

г) високий ступінь виробничої інтеграції.

53. Традиційна концепція організації виробництва найбільш прийнятна для умов:

а) «ринку продавця»;

б) «ринку покупця»;

в) перевищення пропозиції над попитом;

г) усе зазначене є правильним.

54. Логістична концепція організації виробництва найбільш прийнятна для умов:

а) «ринку продавця»;

б) «ринку покупця»;

в) перевищення пропозиції над попитом;

г) усе зазначене є правильним.

55. Відмітною ознакою концепції «точно у термін» є:

а) максимальні запаси ресурсів;

б) велика кількість постачальників;

в) страхові запаси готової продукції;

г) виробництво з нульовим запасом.

56. Мікрологістична система KANBAN ґрунтується на концепції:

а) «точно у термін»;

б) «планування потреб/ресурсів»;

в) «реагування на попит»;

г) «загальної відповідальності».

57. Система KANBAN уперше була реалізована корпорацією:

а) Ford Motors;

б) Toyota Motors;

в) General Motors;

г) Mitsubishi.

58. KANBAN у перекладі означає:

а) точно у термін;

б) картка;

в) відбір;

г) замовлення.

59. Основою інформаційної системи KANBAN є:

а) картки відбору;

б) картки виробничого замовлення;

в) транспортні та постачальницькі графіки;

г) усі відповіді є правильними.

60. Практичне застосування системи KANBAN машинобудівними фірмами дало змогу скоротити виробничі запаси на:

а) 20 %;

б) 50 %;

в) 70 %;

г) 100 %.

61. Сутність концепції «learn production» полягає в:

а) поєднанні елементів систем KANBAN і MRP;

б) зменшенні розмірів партій продукції та часу виробництва;

в) усуненні «зайвих» операцій звичайного масового виробництва;

г) усе перелічене правильно.

62. Розподільна логістика — це управління матеріальними потоками:

а) у процесі створення матеріальних благ або надання матеріальних послуг;

б) у процесі забезпечення підприємства матеріальними ресурсами;

в) у процесі доведення готової продукції до споживача;

г) на транспортних ділянках.

63. Принципова відмінність розподільної логістики від традиційного розуміння збуту полягає в:

а) методиці сегментації ринку споживачів;

б) тому, що розподільну логістику не можна застосувати до деяких груп товарів;

в) системному взаємозв'язку процесу розподілу з процесами виробництва і закупівель при управлінні матеріальними потоками;

г) відмові від використання концепції маркетингу під час розподілу.

64. Канал розподілу, який складається із виробника і споживача, є каналом:

а) нульового рівня;

б) однорівневим;

в) дворівневим;

г) трирівневим.

65. Канали розподілу, які складаються з виробника та одного або декількох посередників, діючих як єдина система, є:

а) горизонтальними;

б) вертикальними;

в) ексклюзивними;

г) селективними.

66. До логістичних посередників у каналах розподілу, які виконують підтримувальні функції, належать:

а) експедиторські фірми;

б) транспортні організації;

в) вантажні термінали;

г) страхові компанії.

67. Посередником типу «від свого імені і за свій рахунок» є:

а) дилер;

б) дистриб'ютор;

в) комісіонер;

г) агент.

68. Посередником типу «від чужого імені і за чужий рахунок» є:

а) дилер;

б) дистриб'ютор;

в) комісіонер;

г) брокер.

69. Комісіонер належить до посередників типу:

а) від свого імені і за свій рахунок;

б) від чужого імені і за свій рахунок;

в) від свого імені і за чужий рахунок;

г) від чужого імені і за чужий рахунок.

70. Транспортна логістика вирішує комплекс завдань, пов'язаних з організацією переміщення вантажів транспортом:

а) загального користування;

б) незагального користування;

в) внутрішньовиробничим;

г) усі відповіді правильні.

71. Продукцією на транспорті є:

а) переміщення вантажів;

б) маса вантажу;

в) обсяг вантажу;

г) склад вантажу.

72. До особливостей транспортної продукції не належить:

а) чітко виражена речова форма;

б) неможливість зберігання і нагромадження;

в) прив'язування до певного місця;

г) втілення в додаткових витратах, пов'язаних із процесом переміщення.

73. Найвищу здатність доставляти вантаж у задану точку території «від дверей до дверей» має такий вид транспорту:

а) автомобільний;

б) залізничний;

в) повітряний;

г) водний.

74. Забезпечує найнижчу вартість перевезення транспорт:

а) автомобільний;

б) залізничний;

в) повітряний;

г) трубопровідний.

75. Забезпечує найбільшу швидкість доставки транспорт:

а) автомобільний;

б) залізничний;

в) повітряний;

г) водний.

76. До переваг залізничного транспорту не належить:

а) висока провізна і пропускна здатність;

б) висока регулярність перевезень;

в) висока швидкість доставки на великі відстані;

г) висока доступність до кінцевих споживачів.

77. До недоліків морського транспорту не належить:

а) низька швидкість доставки;

б) жорсткі вимоги до упакування;

в) мала частота відправлень;

г) висока собівартість перевезень на далекі відстані.

78. Не є перевагою автомобільного транспорту:

а) маневреність і гнучкість;

б) висока швидкість доставки вантажу;

в) висока доступність;

г) висока продуктивність.

79. Автомобільний транспорт найбільш ефективний на відстанях:

а) до 300 км;

б) від 300 до 400 км;

в) від 400 до 500 км;

г) понад 500 км.

80. Недоліком повітряного транспорту є:

а) невисока швидкість доставки;

б) висока собівартість перевезень;

в) низьке збереження вантажів;

г) низька надійність доставки.

81. Сфера застосування трубопровідного транспорту:

а) обмежена відстанню;

б) обмежена видами транспортованих вантажів;

в) обмежена погодними умовами;

г) не обмежена.

82. Виберіть визначення, яке найбільш повно відображає поняття інформаційного потоку в логістиці:

а) сукупність циркулюючих у логістичній системі повідомлень, необхідних для управління і контролю за логістичними операціями;

б) сукупність циркулюючих у зовнішньому середовищі повідомлень, необхідних для управління і контролю за логістичними операціями;

в) сукупність циркулюючих між логістичною системою і зовнішнім середовищем повідомлень, необхідних для управління і контролю за логістичними операціями;

г) сукупність циркулюючих у логістичній системі, між логістичною системою і зовнішнім середовищем повідомлень, необхідних для управління і контролю за логістичними операціями.

83. Залежно від виду систем, які пов'язуються потоком, розрізняють інформаційні потоки:

а) горизонтальні та вертикальні;

б) зовнішні та внутрішні;

в) вхідні та вихідні;

г) директивні, нормативно-довідкові, обліково-аналітичні, допоміжні.

84. Випереджаючий щодо матеріального потоку інформаційний потік у зустрічному напрямку:

а) містить відомості про замовлення;

б) є попереднім повідомленням про майбутнє прибуття вантажів;

в) несе інформацію про кількісні та якісні параметри матеріального потоку;

г) містить інформацію про результати приймання вантажу за кількістю і якістю.

85. Інформаційний потік вимірюється:

а) кількістю обробленої інформації;

б) кількістю переданої інформації;

в) кількістю обробленої і переданої інформації;

г) кількістю обробленої і переданої інформації за одиницю часу.

86. До принципів організації логістичної інформації не належать:

а) повнота і придатність інформації для користувача;

б) точність;

в) своєчасність;

г) вільний формат даних.

87. Певним чином організована сукупність взаємопов'язаних засобів обчислювальної техніки, різних довідників і необхідних засобів програмування, що забезпечує вирішення тих або інших функціональних завдань з управління матеріальним потоком — це:

а) інформаційна логістика;

б) логістичний інформаційний потік;

в) логістична інформаційна система;

г) інформаційна технологія.

88. Функціональна підсистема логістичної інформаційної системи:

а) складається із сукупності розв'язуваних завдань, згрупованих за ознакою спільності мети;

б) є сукупністю технічних засобів, які забезпечують перероблення і передавання інформаційних потоків;

в) містить у собі різні довідники, класифікатори, кодифікатори, засоби формалізованого опису даних;

г) усе зазначене є правильним.

89. Створюються на адміністративному рівні управління і слугують для прийняття довгострокових рішень стратегічного характеру такі інформаційні системи:

а) планові;

б) диспозитивні;

в) виконавчі;

г) диспетчерські.

90. Створюються на рівні управління складом або цехом і слугують для забезпечення налагодженої роботи логістичних систем такі інформаційні системи:

а) планові;

б) диспозитивні;

в) виконавчі;

г) оперативні.

91. Найбільш високий рівень стандартизації під час вирішення завдань в інформаційних системах:

а) планових;

б) диспозитивних;

в) виконавчих;

г) оперативних.

92. До завдань, розв'язуваних плановими інформаційними системами, належать:

а) планування виробництва;

б) детальне управління запасами;

в) відбір вантажів та їх комплектування;

г) облік вантажів, які відправляються.

93. До завдань, розв'язуваних диспозитивними інформаційними системами, належать:

а) створення і оптимізація ланок логістичного ланцюга;

б) планування виробництва;

в) загальне управління запасами;

г) управління внутрішньоскладським транспортом.

94. До мотивів створення підприємцями запасів належить:

а) імовірність порушення встановленого графіка постачань;

б) спекуляція;

в) знижки за покупку великої партії товарів;

г) усі зазначені вище.

95. Основна частина виробничих і товарних запасів, які призначені для забезпечення неперервності процесу виробництва і збуту між двома черговими постачаннями, — це:

а) поточні запаси;

б) страхові запаси;

в) підготовчі запаси;

г) сезонні запаси.

96. Запаси, призначені для безперервного постачання споживачеві за непередбачених обставин, — це:

а) підготовчі запаси;

б) страхові запаси;

в) запаси просування;

г) сезонні запаси.

97. До категорії «виробничий запас» належать:

а) товари на шляху від постачальника до споживача;

б) товари на складах оптових баз;

в) товари на складах сировини підприємств промисловості;

г) товари на складах готової продукції підприємств-виробників.

98. До категорії «товарний запас» належать:

а) запаси на складі сировини взуттєвої фабрики;

б) запаси металопрокату на складі готової продукції металургійного комбінату;

в) запаси борошна на складах хлібозаводу;

г) запаси сировини на складі молококомбінату.

99. До основних систем управління запасами не належить:

а) система управління запасами з фіксованим розміром замовлення;

б) система управління запасами з фіксованим часовим інтервалом між замовленнями;

в) система зі встановленою періодичністю поповнення запасів до встановленого рівня;

г) «двобункерна» система управління запасами.

100. До регулювальних параметрів системи управління запасами з фіксованим розміром замовлення належать:

а) точка та розмір замовлення;

б) максимальний розмір запасу;

в) фіксований період замовлення;

г) правильні відповіді «б» і «в».

101. До регулювальних параметрів системи управління запасами з фіксованою періодичністю замовлення належать:

а) точка замовлення;

б) максимальний розмір та фіксований період замовлення;

в) розмір замовлення;

г) правильні відповіді «а» і «в».

102. Параметром, який постійно обчислюється і характеризує систему управління запасами зі встановленою періодичністю поповнення запасів до постійного рівня, є:

а) точка замовлення;

б) розмір замовлення;

в) інтервал між замовленнями;

г) усі перелічені вище.

103. У системі управління запасами «мінімум-максимум» замовлення робляться, якщо запаси на складі:

а) менші або дорівнюють встановленому мінімальному рівню;

б) більші за встановлений мінімальний рівень;

в) дорівнюють встановленому максимальному рівню;

г) більші за встановлений максимальний рівень.

104. Відповідно до методу Парето множина керованих об'єктів поділяється на дві частини у пропорції:

а) 10/90;

б) 20/80;
в) 40/60;
г) 50/50.

105. Диференціація запасів за методом АВС проводиться на основі:

а) витрат на придбання запасів;
б) ступеня рівномірності попиту і точності прогнозування;
в) конкурентоспроможної товарної позиції;
г) життєвого циклу товарів.

106. Визначте черговість етапів проведення АВС-аналізу:

а) поділ товарів на групи залежно від їх частки в загальних витратах на придбання;
б) розташування товарів за зменшенням ціни;
в) встановлення вартості товарів за закупівельними цінами;
г) підсумовування даних про кількість і витрати на придбання.

107. Згідно з АВС-аналізом до групи «А» зараховують:

а) найбільш дорогі та коштовні товари, на частку яких припадає приблизно 75 – 80 % загальної вартості запасів, але вони становлять лише 10 – 20 % загальної кількості товарів, що знаходяться на зберіганні;
б) середні за вартістю товари, частка яких у загальній сумі запасів становить приблизно 10 – 15 %, але у кількісному відношенні ці запаси дорівнюють 30 – 40 % продукції, що зберігається;
в) найдешевші товари, які становлять 5 – 10 % загальної вартості виробів, що зберігаються, і 40 – 50 % загального обсягу зберігання;
г) правильної відповіді немає.

108. Диференціація запасів за методом XYZ здійснюється на основі:

а) витрат на придбання запасів;
б) ступеня рівномірності попиту і точності прогнозування;
в) конкурентоспроможності товарної позиції;
г) життєвого циклу товарів.

109. Згідно з аналізом XYZ товари із сезонним характером попиту можна віднести до групи:

а) X;
б) Y;
в) Z;
г) усі відповіді правильні.

110. Ознакою, на підставі якої конкретну позицію асортименту відносять до групи X, Y або Z, є:

а) життєвий цикл товарної позиції;
б) закупівельна вартість запасів за товарною позицією;
в) коефіцієнт варіації попиту за товарною позицією;
г) частка товару на ринку.

111. До функцій складів не належить:

а) консолідація вантажів;

б) розукрупнення вантажів;

в) перетворення виробничого асортименту на споживчий;

г) дещо інше.

112. Стосовно функціональних базисних областей логістики виділяють склади:

а) постачання, виробництва, розподілу;

б) сировини, матеріалів, комплектуючих, незавершеного виробництва, готової продукції, тари, зворотних відходів;

в) власних і логістичних посередників;

г) вузькоспеціалізовані, обмеженого асортименту, широкого асортименту.

113. Логістичний процес на складі:

а) вужчий за технологічний;

б) збігається з технологічним;

в) ширший за технологічний;

г) зазвичай вужчий, ніж технологічний, але може і збігатися з ним.

114. Логістичний процес на складі не передбачає:

а) розвантаження і приймання товарів;

б) складування і зберігання вантажів;

в) надання послуг клієнтам;

г) дещо інше.

115. Ефективне внутрішньоскладське транспортування забезпечує:

а) мінімальний час транспортування;

б) використання наскрізних «прямоточних» маршрутів;

в) мінімальну кількість перевалок з одного обладнання на інше;

г) усе зазначене вище.

116. До чинників, які забезпечують раціональну організацію складування і зберігання, не належить:

а) відповідність складського устаткування специфічним особливостям вантажу;

б) забезпечення устаткуванням для зберігання максимуму використовуваної висоти і площі складу;

в) виділення простору під робочі проходи в мінімальному обсязі, за необхідності – нижче діючих норм;

г) використання системи адресного зберігання.

117. До послуг, які надаються підприємствами – власниками складів, належать:

а) сортування і маркування;

б) фасування та пакування;

в) експедиторські послуги;

г) усі зазначені вище.

118. Для раціоналізації виконання складських операцій на часовому відрізку розробляють:

а) технологічні карти;

б) технологічні графіки;

в) технологічні завдання;

г) технологічні паспорти.

119. Укажіть розміри стандартного плоского піддона:

а) 1200 мм × 800 мм;

б) 600 мм × 800 мм;

в) 600 мм × 400 мм;

г) 400 мм × 400 мм.

120. Об'єктами логістичного сервісу є:

а) послуги;

б) генератори матеріального потоку;

в) споживачі матеріального потоку;

г) генератори і споживачі матеріального потоку.

121. Логістичний сервіс може бути безпосередньо впроваджений у сфері:

а) закупівель;

б) виробництва;

в) розподілу;

г) усі відповіді правильні.

122. Предметом логістичного сервісу є:

а) послуги;

б) генератори матеріального потоку;

в) споживачі матеріального потоку;

г) генератори і споживачі матеріального потоку.

123. До специфічних характеристик послуг не належить:

а) неможливість відчути «на дотик»;

б) віддаленість від джерела;

в) адресність;

г) неможливість накопичення.

124. Логістичними послугами, що надаються в процесі реалізації, можна вважати:

а) добір та комплектацію партій постачань;

б) послуги з гарантійного обслуговування;

в) забезпечення зворотних потоків;

г) зобов'язання щодо розгляду претензій покупців.

125. ***Досконале замовлення – це організація роботи, яка відповідає таким нормативам:***

а) повна доставка всіх виробів за всіма замовленими товарними позиціями;

б) доставка в необхідний споживачам строк із допустимим відхиленням в один день;

в) бездоганне дотримання погоджених умов постачання (якісне установлення, правильна комплектація, готовність до використання і відсутність замовлень);

г) усі відповіді правильні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основний

1. Алькема В. Г., Сумец А. М. Логістика : теорія та практика: навч. посіб. К. : Професіонал, 2008. 320 с.
2. Bowersox Donald, Closs David, Cooper M. Bixby. Supply Chain Logistics Management. 4th Edition. McGraw-Hill Higher Education. 2013. 678 p. URL : https://bit.ly/3ukfOjj
3. Григорак М.Ю., Карпунь О.В. Логістичне обслуговування. К. : НАУ, 2010. 160 с.
4. Крикавський Є., Похильченко О., Фертч М. Логістика та управління ланцюгами поставок. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 848 с.
5. Крикавський Є. В., Чухрай Н. І., Чорноиська Н. В. Логістика: Компендіум і практикум. Київ : Кондор, 2007. 340 с.
6. Кулик В. А. Григорак М. Ю., Костюченко Л. В. Логістичний менеджмент: навч. посіб. К. : Логос, 2013. 268 с.
7. Логістика: методичні рекомендації з підготовки до практичних занять та виконання домашнього завдання / Укладачі: С. В. Смерічевська, Ю. С. Ремига. К.: НАУ, 2018. 32 с.
8. Мельникова К. В., Колодізєва Т. О., Авраменко О. В. та ін. Логістика : навч. посіб. / за заг. ред. докт. екон. наук, професора О. М. Ястремської. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 272 с. URL : https://bit.ly/3aAncjy
9. Марченко В. М., Шутюк В. В. Логістика: Підручник. К.: Видавничий дім «Артек», 2018. 312 с. URL : https://bit.ly/3aAncjy
10. Смерічевська С. В., Жаболенко М. В., Маловичко С. В. та ін. Маркетинг і логістика : концептуальні основи та стратегічні рішення. Навч. посібник. 2-е стереотип. видан. /за заг. ред С. В. Смерічевської. Львів: «Магнолія 2006», 2019. 548с. URL : http://bit.ly/2LNcgWd.
11. Смерічевська С. В. Формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки: стратегічні імперативи : монографія. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2015. 320с. URL : http://bit.ly/3qs8S2b
12. Тюріна Н.М., Гой І.В., Бабій І.В. Логістика: Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2015. 392 с.

Додатковий

13. Довгань Т. І., Юзькевич Ю. О., Смерічевська С. В. Трансформація моделі управління глобальними ланцюгами постачання в умовах впливу COVID-19. *Актуальні проблеми розвитку галузевої економіки та логістики*. Матер. IX міжн. наук.-практ. Інтернет-конференції з міжнар. Участю. Харків, 28 жовтня 2021 / ред. кол.: О. В. Посилкіна, О. В. Літвінова, А. Г. Лісна. Харків : НФаУ, 2021. С.24-32. URL : https://bit.ly/30vt635

14. Дворецька О.С., Смерічевська С.В. Технології автоматичної ідентифікації та позиціонування товарів в сучасних WMS-системах. *Science, innovations and education: problems and prospects.* The 5 th International scientific and practical conference (December 8-10, 2021) CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2021. P.983-988. https://bit.ly/3yrI1IC

15. Лайкер Джеффри, Майер Дэвид. Практика Дао Toyota. Руководство по внедрению принципов менеджмента Toyota / Пер.с англ. - 5-е изд. М.: Альпина Паблишерз, 2011. 584 с. URL : https://bit.ly/3bHZBik.

16. Смерічевська С. В., Федоров Є. Є. , Ібрагімхалілова Т. В. Стратегія формування та розвитку транспортно-логістичних кластерів в Україні: інноваційно-інтелектуальний підхід : монографія. / За заг. ред. С. В. Смерічевської. Донецьк : «ВІК», 2013. 360 с.

17. Смерічевська С. В., Криворучко Г.О. Теоретико-методичні основи ефективного управління логістичними процесами на підприємстві. *Актуальні проблеми економіки та управління.* Зб. наук.праць молодих вчених. К. : КПІ ім. І. Сікорського. Вип. 13, 2019. URL : https://bit.ly/3Bmexf3

18. Смерічевська С. В., Маркітан О. І. Методика оцінювання конкурентоспроможності логістичної системи підприємства машинобудівної галузі. *Актуальні проблеми економіки та управління.* Зб. наук.праць молодих вчених. К.: КПІ ім. І. Сікорського. Випуск 13, 2019. URL : https://bit.ly/2Zwkidr

19. Смерічевська С. В., Ковальов В. А. Регуляторне забезпечення розвитку кластерної моделі організації підприємницької діяльності : світовий досвід та українські реалії. *Проблеми системного підходу в економіці*. Зб. наук. праць НАУ. К. : Видавничий дім «Гельветика». Вип. 6 (62), Т.1, 2017. С.104-112. URL : https://bit.ly/3pCLHVu

20. Смерічевська С. В., Світлична А.О. Стан та стратегічні тренди розвитку світового ринку вантажних авіаперевезень. *Scientific Achievements of Modern Society*. VI International Scientific and Practical Conference «Scientific Achievements of Modern Society» (5-7 February 2020). Liverpool, Great Britain. P.1226-1326. URL : https://bit.ly/3bJecKc

21. Смерічевська С. В., Науменко О. П. Логістичні ризики в процесі стратегічного управління ланцюгами поставок авіапослуг і шляхи їх мінімізації. *International Scientific Conference Innovative Potential of Socio-Economic Systems: the Challenges of the Global World*, Part II, December 22th, 2017. Lisbon, Portugal. Baltija Publishing. 128 pages. P.53-56. URL : https://bit.ly/3beNO9z

22. Смерічевська С.В., Жаболенко М.В., Ібрагімхалілова Т.В. Supply Chain Management (SCM) як нова ідеологія управління бізнесом в умовах глобалізації економіки. Инновационный подход к развитию предприятий,

отраслей, комплексов : монография /под общ. ред. С.В.Куприенко. Одесса: SWorld. Куприенко С. В., 2012. 145 с. С.33-48.

23. Cluster Policy of Innovative Development of the National Economy: Integration and Infrastructure Aspects : monograph / under the editorship of professor S. Smerichevska. Poznań: Wydawnictwo naukowe WSPIA, 2020. 380 p. P.16-29. URL : https://bit.ly/3vHDsIO

24. Інтелектуалізація логістики та управління ланцюгами постачання. Електронний науково-практичний журнал з відкритим доступом. URL: https://smart-scm.org/en/about/.

25. Logistic FM. Науково-практичний журнал. URL : https://logist.fm/

26. Логістика в Україні: новини, аналітика, дослідження. URL : https://logistics-ukraine.com/about/

27. Офіційний сайт Kyiv Logistics School. URL : https://kyivlogisticsschool.com/

28. Транспорт и логистика в Украине. Транспортный и логистический портал. Новости и статьи. Законы. URL : http://translog.com.ua/

29. Офіційний сайт Association for Supply Chain Management – ASCM. URL : https://www.ascm.org/

ЗМІСТ

ВСТУП……..…. 3
Модуль 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ЛОГІСТИКИ ТА УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАЧАННЯ……. 4
Тема 1.1. СУТНІСТЬ І СТРАТЕГІЧНА РОЛЬ ЛОГІСТИКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ……... 4
Тема 1.2. ПОТОКОВІ ПРОЦЕСИ В ЛОГІСТИЦІ ТА ЇХ ОПЕРАЦІЙНА ДЕКОМПОЗИЦІЯ……. 6
Тема 1.3. ЛОГІСТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАЧАННЯ ……..... 8
Тема 1.4. ЛОГІСТИЧНІ СИСТЕМИ ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ ЯК ОБ'ЄКТА УПРАВЛІННЯ……..…….…… 12
Тема 1.5. СТРУКТУРА І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ ЛОГІСТИЧНИХ ПОСЛУГ…….……..…. 15
Модуль 2. ФУНКЦІОНАЛЬНІ ПІДСИСТЕМИ ЛОГІСТИКИ ТА ІНТЕГРОВАНА ЛОГІСТИКА ……..……..... 17
Тема 2.1. ЛОГІСТИКА ПОСТАЧАНЬ, ЗАКУПІВЕЛЬ ТА РОЗМІЩЕННЯ ЗАМОВЛЕНЬ …….……..…… 17
Тема 2.2. ВИРОБНИЧА ЛОГІСТИКА …… 19
Тема 2.3. ЛОГІСТИКА ДИСТРИБУЦІЇ…….……. 21
Тема 2.4. СКЛАДСЬКА ЛОГІСТИКА …… 24
Тема 2.5. ЛОГІСТИКА ЗАПАСІВ …….. 25
Тема 2.6. ТРАНСПОРТНА ЛОГІСТИКА …….. 27
Тема 2.7. ІНФОРМАЦІЙНА ЛОГІСТИКА …… 30
Тема 2.8. ЛОГІСТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОБСЛУГОВУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ (СЕРВІСНА ЛОГІСТИКА) …….…… 32
Тема 2.9. ІНТЕГРОВАНА ЛОГІСТИКА (SCM) ТА ОЦІНЮВАННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ……. 34
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ …… 38
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ……..…… 58
ЗМІСТ……. 61

Навчальне видання

ОСНОВИ ЛОГІСТИКИ ТА УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАЧАННЯ

Методичні рекомендації
до самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності 073 «Менеджмент»

Укладачі: СМЕРІЧЕВСЬКА Світлана Василівна
КОСТЮЧЕНКО Леся В'ячеславівна
СОКОЛОВА Олена Євгенівна